

Identifikování a hodnocení argumentů

Jiří Baroš, katedra politologie, Fakulta sociálních studií, Masarykova
univerzita v Brně

Deduktivní argument I

Pokud je potrat vzetí lidského života, pak je vražda.

Potrat je vzetí lidského života.

Nutně plyne, že je vražda.

Deduktivní argument II

Cokoliv řekne Václav Klaus, je pravda,

Klaus říká, že ideově vyprázdněná politika je příležitost pro havlismus.

Proto je ideově vyprázdněná politika příležitost pro havlismus.

Deduktivní argument III

Všichni političtí filosofové jsou filosofové.

Všichni morální filosofové jsou filosofové.

Proto jsou všichni političtí filosofové morální filosofové.

Deduktivní argument IV

Pokud Rawls napsal pojednání o metafyzice, je nejlepším filosofem všech dob.

Rawls je nejlepším filosofem všech dob.

Proto Rawls napsal pojednání o metafyzice.

Induktivní argument

95 % vysokoškolských studentů ve Francii bylo přijato na VŠ jen proto, že úspěšně zvládli maturitu.

Emmanuel Macron byl vysokoškolský student.

Zapsal se na VŠ, protože úspěšně zvládl maturitu.

Dobrý argument? I

Všichni členové krajských zastupitelstev jsou nadáni imunitou.

Jan Grolich je členem krajského zastupitelstva.

Proto je i Jan Grolich nadán imunitou.

Dobrý argument? II

Všichni poslanci mají právo podávat interpelace.

Prezident republiky Miloš Zeman je poslanec.

Proto má právo podávat interpelace.

Dobrý argument? III

Prezident republiky Miloš Zeman je člen vlády.

Všichni členové vlády mají právo účastnit se schůze komise pro výkon vojenského zpravodajství PSP ČR. Komise jim udělí slovo, kdykoliv o to požádají.

Proto má Miloš Zeman právo účastnit se schůze komise pro výkon vojenského zpravodajství PSP ČR. Komise mu udělí slovo, kdykoliv o to požádá.

Dobrý argument? IV

Miloš Zeman je prezident.

Prezident republiky je vrchním velitelem ozbrojených sil.

Proto je Miloš Zeman vrchním velitelem ozbrojených sil.

Dobrý argument? V

Vědecké studie prokazují, že 99 % mladých lidí se zajímá o politiku a chodí k volbám.

Je pravděpodobné, že ti mladí lidé, které jsem dnes potkal v trolejbusu cestou do školy, se zajímají o politiku a chodí k volbám.

Hodnocení argumentů I

Pokud neučiníme něco s masivní epidemií AIDS v Africe, celý kontinent bude zdecimován během 6 měsíců.

Naneštěstí, neuděláme nic z epidemií AIDS v Africe.

Nutně plyne, že celá Afrika bude zdecimována během 6 měsíců.

Hodnocení argumentů II

Pokud budete jednat podle kategorického imperativu Immanuela Kanta, budete respektovat lidství každého člověka.

Nejednáte podle kategorického imperativu Immanuela Kanta.

Z toho plyne, že nebudete respektovat lidství každého člověka.

Odhalení skrytých premis I

Snadná dostupnost útočných pušek v USA zvyšuje riziko smrti a zranění pro společnost jako celek. Proto by měly být tyto pušky zakázány.

Komukoliv, kdo usiluje o politickou moc, nelze věřit, že bude sloužit veřejnému zájmu. Předsedovi pirátů Bartošovi nelze věřit, že bude sloužit veřejnému zájmu.

Odhalení skrytých premis II

Jakýkoliv politik, který zneužíval dotace by měl odejít z politiky.
Premiér Babiš by měl rezignovat.

Když ČNB sníží úrokové sazby ještě jednou, bude vysoká recese.
Říkám vám, bude tu hluboká recese.

Odhalení skrytých premis III

Universitní učitel Fridolín příliš nepublikuje v zahraničních časopisech. Bude proto dostávat nižší plat než ostatní akademičtí pracovníci.

(Každý akademický pracovník, který nepublikuje v prestižních zahraničních časopisech, bude mít nižší platové ohodnocení.)

Užití marihuany by mělo být legální, protože je to něco, co přináší potěšení do lidského života.

Dlouhý argument

Současné debaty o mučení se obvykle týkají jeho užití při tom, kdy chceme získat informace od podezřelých (často podezřelých teroristů), které se týkají budoucích útoků, totožnosti spolupracovníků, operaci teroristických buněk atd. Jak efektivní je mučení pro tento účel je sporné, protože tu chybí vědecké důkazy. Máme tu jen anekdotickou evidenci. Z ní některá naznačuje, že mučení funguje, některé zase že ne. Lidé, kteří jsou mučeni, často lžou, říkají něco, co by mělo způsobit, aby mučitelé přestali. Na druhou stranu, v několika případech mučení vytáhlo z mučených některé informace, které zabránili teroristickému činu. Je tudíž mučení někdy dobrou věcí? Odpověď je ano: ve vzácných situacích je mučení ospravedlněno. Někdy mučení teroristy je jediným způsobem, jak zabránit smrti stovek či tisíců lidí. Např. ve Washingtonu terorista plánoval nastražit bombu, která by zabila půl milionu lidí. Agenti FBI ho zajali a uvědomili si, že jediným způsobem, jak se zbavit bomby, je to, aby jim terorista řekl, kde se nachází. Jediným způsobem bylo ho začít mučit. Je morálně přijatelné strčit mu pod nehty jehly či něco podobného (např. waterboarding)? Důsledky nemučení by byly tisíckrát horší. Podle mnoha věrohodných morálních teorií je jednání, které přináší nejlepší důsledky pro všechny, morálně správným jednáním. Když porovnáme dočasné bolesti teroristy proti smrti tisíců nevinných lidí, etická odpověď se zdá zřejmá.